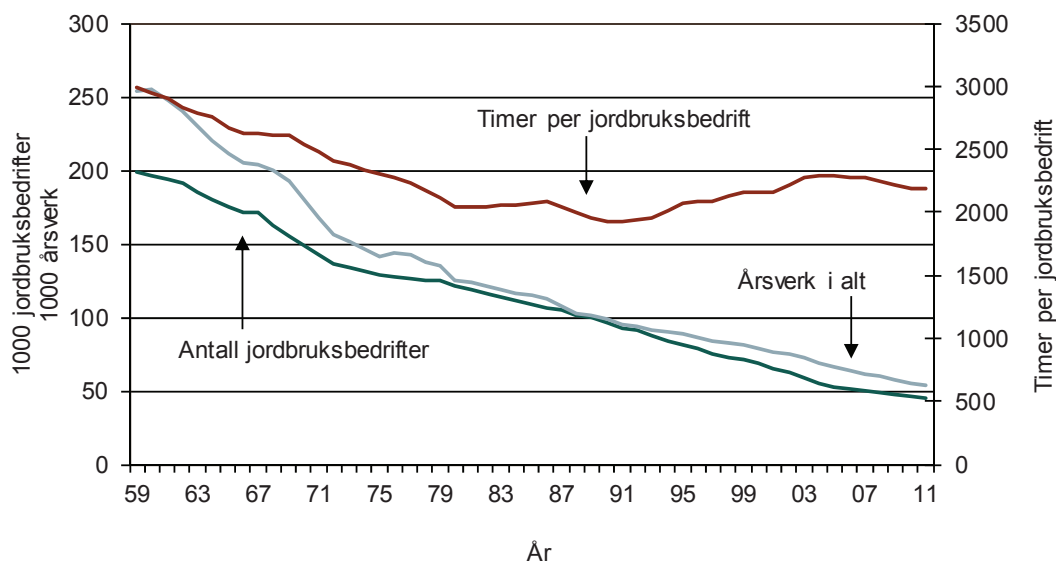

I 2010 ble det utført til sammen 55 000 årsverk i norsk jordbruk. I 1999 var arbeidsinnsatsen 81 600 årsverk (Budsjettnemnda for jordbruket, 2011).

Antall eiere av landbrukseiendommer i Norge er redusert mye mindre enn antall jordbruksbedrifter. I 2010 var det 185 100 landbrukseiendommer i alt, en nedgang på ca. 5 500 siden 2006 (Statistisk sentralbyrå, 2011b). Om lag to tredeler av landbrukseiendommene er bebodd, og andelen har vært svakt fallende etter 2000 (3 prosentpoeng nedgang).

De fleste norske gårdsbruk blir drevet av familien som eier jordbruksbedriften. Det er vanlig å leie noe arbeidshjelp. Jordbruk og annet arbeid i kombinasjon har lange tradisjoner.inntekt fra andre kilder enn gårdsdrifta spiller en stadig større rolle i de norske jordbrukshusholdningene.

Figur 3.7 Antall bruk i drift, årsverk i alt og timer per bruk, 1959–2011

Kilde: Budsjettnemnda for jordbruket (2011)

3.4 Kapitalressurser

Landbruket er en kapitalintensiv næring. Jordbruket er arealkrevende, og det har kostet å dyrke opp arealene. For å kunne drive jordbruk må en ha driftsbygninger, maskiner og redskaper. Mange maskiner er spesialiserte og har kort sesong hvert år. Dette gjør at kapitalinnsatsen i jordbruket er stor i forhold til den årlige omsetningen. Mange bønder har også skog og skogbruksutstyr. Den stående skogen tilsvarende mange tiårs tilvekst og normal hogst. I tillegg til kapital knyttet til jord- og skogbruk, kommer verdien av eiendeler i andre næringer, private eiendeler (bolighus, privatbil m.m.) og finanskapital. Det er vanskelig å anslå nøyaktig hvor stor bøndernes realkapital er, målt i penger.

I Totalkalkylen for jordbruket beregnes kapital etter to prinsipper: «historisk kost» og «prisjustert saldoverdi». Totalkapitalen i jordbruket for 2009 blir da henholdsvis 87 mrd. og 123 mrd. kroner. Av dette er 43 mrd. kroner lånekapital.

Figur 3.8 viser sammensetning av alle eiendeler og total gjeld for brukene som var med i driftsgranskingene i perioden 2000–2009. Utviklingen er vist i faste 2009-kroner. På disse brukene har kapitalen i jordbruket økt over tid, og var 2,2 mill. kro-